

Johanneksen evankeliumin selitys 48  
Joh. 17:1-6

## Jeesuksen jäähyväisrukous

Edellisellä kerralla tässä Johanneksen evankeliumin selityksessä pääsimme loppuun Jeesuksen jäähyväispuheen, jonka hän piti opetuslapsilleen viimeisellä ateriallaan heidän kanssaan.

### **Kirkastamisen hetki**

Tämän jälkeen Johanneksen evankeliumissa seuraa Jeesuksen pitkä rukous, jonka hän rukoili jäähyväisaterian loppuksi.

Tämän puhuttuaan Jeesus nosti katseensa kohti taivasta ja sanoi: "Isä, hetki on tullut. Kirkasta Poikasi, että Poika kirkastaisi sinut (Joh. 17:1)

Jeesus oli jo aiemmin sanonut, että "hetki on tullut". Tällä hän tarkoitti sitä, että oli tapahtunut jotain ratkaisevaa, joka johtaisi hänen kuolemaansa (ks. esim. Joh. 12:23 ja 13:1). Samalla kyse olisi siitä, Jeesus "kirkastettaisiin".

Mitä tämä outo "kirkastaminen" oikein tarkoittaa?

Se tarkoittaa sitä, että tulee näkyviin se, kuka Jeesus on ja mitä varten hän on maailmaan tullut. Hän tuli kuolemaan ihmisten puolesta, heidän syntiensä sovitukseksi. Näin hän samalla "kirkastaisi" Isän Jumalan. Hän näyttäisi, kuka ja millainen Jumala on: sellainen, että hän menee kuolemaan vihollistensa puolesta, koska rakastaa heitä niin paljon.

Me ihmiset kuvittelemme Jumalasta ihan vääriä asioita: että hän on ankara vaatija, jota pitää lepytellä ja joka kyttää tekemisiämme. Mutta todellisuudessa Jumala on silkkaa rakkautta ja armoa ja sääliä. Se voi kirkastua ihmiselle Jeesuksen kautta.

### **Ikuinen elämä on ainoan Jumalan tuntemista**

Sinä olet uskonut kaikki ihmiset hänen valtaansa, jotta hän antaisi ikuisen elämän kaikille, jotka olet hänelle uskonut. Ja ikuisen elämä on sitä, että he tuntevat sinut, ainoan todellisen Jumalan, ja hänet, jonka olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen (Joh. 17:2-3)

Jeesus on jokaisen ihmisen elämän lähde jo siinä mielessä, että kaikki olemassaoleva on luotu Jeesuksen kautta. Onhan hän syvimmältä olemukseltaan Jumalan Sana eli Logos, jonka kautta

kaikki on luotu ja järjestetty. Hän on se Jumalan henkeäys, jonka Jumala puhalsi ihmisen sieraimiin luodessaan ensimmäiset ihmiset (Gen. 2:7).

Nyt Jumala on uskonut ihmiset tämän saman Jeesuksen haltuun lähettäessään hänet maailmaan ihmiskunnan vapahtajaksi. Siksi hän voi antaa ihmisille ikuisen elämän. Tuo elämä on ainoan todellisen Jumalan tuntemista.

On huomattava, että Jeesus ei puhu tässä mistään ihmisen omasta henkilökohtaisesta ”jumalakuvasta”, jonka ihminen itse muovaa itselleen. Ei sellainen jumalakuva tuo mitään ikuista elämää. Jeesus puhuu ”ainoan todellisen Jumalan” tuntemisesta. Tämä ”ainoa todellinen Jumala” on Hän, joka on maailman luonut ja joka ylläpitää sen olemassolossa joka hetki. Ei Hän ole meidän jumalakuvamme. Me olemme päin vastoin hänen kuviaan, hänen luomuksiaan, joiden elämän lopullinen tarkoitus ja päämäärä on heijastaa Jumalaa rakkaudellamme, olla suhteessa häneen.

Se on ihmisen elämän päämäärä. Se on ikuista, eikä se lopu koskaan. Siitä riittää mielekkyyttä iankaikkisuuteen asti, sillä Jumala on ääretön ja riittää siksi tyydyttämään ihmisen rakkauden kaipuun äärettömyyksiin asti.

Tämä ”ainoa todellinen Jumala” on itsessään ihmiselle saavuttamaton. Tarvitaan sitä, että hän laskeutuu äärettömydestään ja käsittämättömydestään meidän tasollemme, meidän tavoitettavaksi. Se on onneksi tapahtunut, Jeesuksessa. Siksi voidaan sanoa, että ikuinen elämä on ainoan todellisen Jumalan tuntemista, ja hänen tuntemista, jonka Jumala on lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen.

### **Jeesuksen työ on saatettu päätökseen**

Minä olen kirkastanut sinut täällä maan päällä saattamalla päätökseen työn, jonka annoit tehdäkseni (Joh. 17:4).

Jumalan lopullinen kirkastaminen tapahtuu siinä, kun Jeesus kuolee ristillä ihmiskunnan syntien sovituksiksi.

Tästä apostoli Paavali kirjoittaa Roomalaiskirjeessä näin:

Meistä ei ollut itseämme auttamaan, mutta Kristus kuoli jumalattomien puolesta, kun aika koitti. Tuskin kukaan haluaa kuolla edes nuhteettoman ihmisen puolesta; hyvän ihmisen puolesta joku ehkä on valmis antamaan henkensä. Mutta Jumala osoittaa rakkautensa meitä kohtaan siinä, että Kristus kuoli meidän puolestamme, kun vielä olimme syntisiä (Room. 5:6-7).

Juuri siksi Jeesuksen viimeiset sanat olivat ”se on täytetty”. Ristin kuolemassaan hän saattoi päätökseen Jumalan rakkauden tunnetuksi tekemisen eli osoittamisen eli eli kirkastamisen.

Jeesus tiesi, että kaikki oli nyt saatettu päätökseen. Jotta kirjoitus kävisi kaikessa toteen, hän sanoi: "Minun on jano." Siellä oli astia täynnä hapanniiniä. Sotilaat kastoivat siihen sienen ja nostivat sen iisoppiruo'on päässä Jeesuksen huulille. Jeesus joi viinin ja sanoi: "Se on täytetty." Hän kallisti päänsä ja antoi henkensä (Joh. 19:28-30)

Tuossa on käytetty samaa verbiä *teleioo* eli "täyttää" tai "saada päätökseen", jota Jeesus käytti jäähyväisrukouksessaan.

Mutta miksi Jeesus jo rukoillessaan viimeisellä ateriallaan sanoi, että hänen työnsä oli saatettu päätökseen? Varmaankin siksi, että silloin oli sinetöity se, että hänen pitäisi kärsiä ja kuolla. Hän oli suostunut siihen ja tiesi, että nyt asiat rullaisivat eteenpäin vääjämättömästi, kohti ristiä.

### **Jumalan Viisauden kirkkaus**

Isä, kirkasta sinä nyt minut, ota minut luoksesi ja anna minulle se kirkkaus, joka minulla oli sinun luonasi jo ennen maailman syntyä (Joh. 17:5)

Tuo Jeesuksen kirkkaus tarkoittaa tietenkin sitä, mistä oli puhetta Johanneksen evankeliumin alussa.

Alussa oli Sana. Sana oli Jumalan luona, ja Sana oli Jumala. Jo alussa Sana oli Jumalan luona. Kaikki syntyi Sanan voimalla. Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä. Hänessä oli elämä, ja elämä oli ihmisten valo (Joh. 1:1-4)

Hyvin mielenkiintoisella tavalla Vanhan testamentin Sananlaskujen kirja kuvaa tuota Jumalan Sanaa eli Viisautta, joka oli olemassa ennen maailman luomista Jumalan luona. Jumalan Viisaus sanoo siellä itsestään näin:

Ennen kuin vuoret pantiin sijalleen, ennen kuin oli kukkuloita, minä synnyin, ennen kuin hän teki maat ja mannut, ennen kuin oli hiekan jyvääkään. Olin läsnä, kun hän pani taivaat paikoilleen ja asetti maanpiirin syvyyksien ylle, kun hän korkeuksissa teki taivaan pilvet ja sai syvyyden lähteet kumpuamaan, kun hän pani merelle rajat, loi rannat patoamaan sen vedet, ja kun hän lujitti maan perustukset. Jo silloin minä, esikoinen, olin hänen vierellään, hänen ilonaan päivät pitkät, kaiken aikaa leikkimässä hänen edessään. Maan kiekko oli leikkikalunani, ilonani olivat ihmislapset (Snl. 8:26-31).

Nyt kun Jeesus oli palaamassa takaisin Isänsä luokse, hän saisi takaisin jumalallisen kirkkautensa, joka hänelle Jumalan Sanana eli Jumalan Viisautena kuului. Hän oli väliaikaisesti luopunut siitä tullessaan ihmiseksi ja "ottaessaan orjan muodon", niinkuin toisaalla Uudessa testamentissa sanotaan (Fil. 2:7).

## **Jeesus alkaa rukoilla omiensa puolesta**

Rukous jatkuu rukouksena, jonka aiheena ovat Jeesuksen omat:

"Minä olen ilmoittanut sinun nimesi niille ihmisille, jotka valitsit maailmasta ja annoit minulle. He olivat sinun, ja sinä uskoit heidät minulle." (Joh. 17:6)

Tässä on selvästi mukana ajatus Jumalan tekemästä valinnasta. Se tarkoittaa sitä, että me, Jeesuksen omat, häneen uskovat ihmiset, emme me itse ole valinneet häntä. Ei, vaan Jumala on valinnut meidät, kutsunut meidät elämän vaikeuksien kautta niin, että olemme alkaneet kaivata elämäämme sisältöä ja apua häneltä. Ja sitten hän on antanut meidän kuulla Jeesuksesta ja vaikuttanut sen, että tuo sanoma on alkanut kiinnostaa meitä. Näin hän on valinnut meidät maailmasta, siitä suuresta joukosta, jota Jeesus ja Jumala ei tippaakaan kiinnosta.

Mitä sitten tarkoittaa tuo, että Jeesus on ilmoittanut meille Jumalan nimen: ”Minä olen ilmoittanut sinun nimesi niille ihmisille, jotka valitsit maailmasta”?

Merkitystä voi lähteä etsimään siitä, että Jumalan nimi tarkoittaa sitä, kuka Jumala on; millainen persoona hän on. Sen Jeesus on ilmoittanut meille, sillä hän on ilmoittanut, miten Jumala suhtautuu meihin ja miten hän haluaa olla tekemisissä meidän kanssamme: niin läheisesti, että suostuu ottamaan päälleen syyllisyytemme ja sovittamaan sen. Ilman Jeesusta me emme tietäisi tästä mitään. Voisimme korkeintaan hämärästi aavistella, että Luoja on luultavasti olemassa. Mutta emme voisi tietää, että kuka ja millainen hän on ja miten hän suhtautuu minuun ja muten minä voisin olla tekemisissä hänen kanssaan. Jeesuksen kautta nuo asiat kirkastuvat meille.

## **Jumalan nimi: Minä olen**

Jumalan nimen ilmoittaminen viittaa tässä kohdassa myös Johanneksen evankeliumissa oleviin moniin Jeesuksen ”minä olen” lausumiin.

Näitä ovat esim. seuraavat:

Jeesus vastasi: "Minä olen tie, totuus ja elämä. Ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani (Joh. 14:6)

"Minä olen hyvä paimen, oikea paimen, joka panee henkensä alttiiksi lampaiden puolesta (Joh. 10:11)

Jeesus puhui taas kansalle ja sanoi: "Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo." (Joh. 8:12)

”Minä olen elämän leipä” (Joh. 6:48).

Noissa kaikissa kohdissa on mukana Jumalan nimi ”Minä olen” (JHWH), jonka hän ilmoitti Moosekselle palavasta pensaasta.

Jumala sanoi Moosekselle: "Minä olen se joka olen." Hän sanoi vielä: "Näin sinun tulee sanoa israelilaisille: 'Minä-olen on lähettänyt minut teidän luoksenne.'" (2. Moos 3:14)

Tuossa Vanhan testamentin kertomuksessa ilmaistussa Jumalan nimessä jää kertomatta ja salaisuudeksi se, *kuka ja mitä* on se Jumala, jonka nimi on *Minä olen*.

Ja se on toisaalta ihan oikein. Jumala on välttämättä ihmiselle salaisuus. Hän on aivan liian suuri (tai oikeastaan ääretön), jotta ihminen voisi hänet käsittää. Hän on ääretön olemassaolo itse, ei mikään rajallinen olento. Ei ihminen voi käsittää Ääretöntä. Hänen järkensä ja sielunkykynsä tavoittavat vain äärellisiä olentoja, ei olemassaoloa itseään.

Mutta Jeesuksessa ääretön Luoja ilmoittaa itsensä siten, että hän kohtaa ihmisen ja mahdollistaa hänelle itsensä tuntemisen. Se tapahtuu sen kautta, että Jeesus kertoo sanoillaan ja teoillaan ja persoonallaan, kuka ja millainen tuo *Minä olen* –Jumala on:

Hän on ”tie, totuus ja elämä”. Hän on ”maailman valo”. Hän on ”elämän leipä”. Hän on se, joka panee henkensä alttiiksi meidän puolestamme.

Eikä hän ole tätä vain meidän jumalakuvanamme. Hän itse on sellainen. Omana persoonanaan, Jeesuksena, joka sanoi: ”Minä olen - -”.

Tätä tarkoittaa se, että Jeesus on ilmoittanut omilleen Jumalan nimen. Mutta sitä eivät muut ymmärrä kuin Jeesuksen omat, Jumalan maailmasta valitsevat ihmiset.

Muilta Jeesus on salattu, ja siksi he eivät välitä hänestä, vaan saattavat pilkata häntä, niin kuin yhä vaikkapa sanomalehtien sarjakuvissa Suomessakin tehdään.

Mutta se on aika keveää. Todellisuudessa häntä syljettiin, hänet ruoskittiin, ristiinnaulittiin ja hänet tapettiin.